

Халқ сўзи

2025 йил — АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШ ВА «ЯШИЛ» ИҚТИСОДИЁТ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2025 йил 19 ноябрь, № 241 (9136)

Чоршанба

Сайтимизга ўттиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ОТБ БИЛАН СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИКНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШ МУҲИМЛИГИ ТАЪКИДЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 18 ноябрь куни Осиё тараққиёт банки президенти Масато Канда бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

Сухбат аввалида ОТБ раҳбари мамлакатимиз етакчисини стратегик шерикликнинг 30 йиллиги ҳамда 2025-2026 йилларда банкнинг Бошқарувчилар дастурини амалга ошириш доирасида кенг кўламли ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Мамлакатимизда ижтимоий-иқтисодий ислохотлар дастурини амалга ошириш доирасида кенг кўламли ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Хамкорликда юксак даражага эришилгани мамнуният билан қайд этилди. Ўзбекистон банкнинг минтақадаги энг йирик

ҳамкори бўлиб қолмоқда — кўшма лойиҳалар портфели 15 миллиард доллардан ошди. Шунингдек, “яшил” энергетика, транспорт, рақамли трансформация, таълим ва бошқа йўналишларда умумий қиймати 3 миллиард доллардан зиёд лойиҳалар ишлаб чиқилмоқда. Суверен бўлмаган молиялаштириш механизмлари фаол жорий этилмоқда.

ОТБ Бошқарувчилар кенгашининг 2026 йил май ойида Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтадиган йиллик йиғилишига тайёргарлик кўришга алоҳида эътибор қаратилди.

Ўзбекистон Президенти бўлажак тadbир доирасида ОТБ билан Кенгайтирилган стратегик шериклик дастурини имзолаш, унда инфратузилмани ривожлантириш, техника ва муҳандислик кадрларини тайёрлаш, хотин-қизлар ва ёшларни янги касбларга ўқитиш, камбағалликни қисқартириш, ипотека бозори ва хусусий секторни ривожлантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш ташаббусини илгари сурди.

Банкнинг йирик миллий ва минтақавий ташаббус-

ларни қўллаб-қувватлашда, шунингдек, Марказий Осиё минтақасида транспорт, энергетика ва савдо лойиҳаларини илгари суртишда фаол иштирок этиши муҳим экани таъкидланди.

ОТБ президенти Масато Канда мамлакатимиздаги кенг кўламли янгиланишлар натижаларини юксак баҳолади ҳамда Янги Ўзбекистонда ортага қайтмас тус олган ислохотлар дастурини амалга оширишга ҳар томонлама қўмаклашишга тайёргарлигини билдирди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати сурати.

МЕҲНАТ МИГРАЦИЯСИ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАГИ ЯНГИ РЕЖА ТАҚДИМОТИ

Президент Шавкат Мирзиёевга ташқи меҳнат миграцияси тизимини такомиллаштириш ва миграция жараёнларини халқаро стандартлар асосида йўлга қўйиш масалалари юзасидан ахборот берилди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда фуқароларни меҳнат қилиш учун чет элга тартибли жўнатиш бўйича амалга оширилаётган тизимли ишлар туфайли меҳнат бозори диверсификация қилинмоқда, фуқаролар асосан юқори маошли иш ўринларида ишлаш учун хорижга кетмоқда. Натижада 2016 йилга нисбатан чет элда ишлаётган фуқароларнинг сони камайган бўлса-да, улар томонидан юборилган маблағ 3,8 миллиард доллардан 2025 йилнинг ўн ойи якунида 15,8 миллиард долларга етди.

Тақдимотда хорижий меҳнат бозорида малакали мутахассисларга катта талаб борлиги қайд этилди. Ҳозирда 140 минг нафар мутахассисга буюртма мавжуд, ammo тил ва касбий малака бўйича талабларга жавоб бера оладиган мутахассисларни тайёрлаш борасида қилинадиган ишлар ҳали кўпчилиги кўрсатиб ўтилди. Бундан ташқари, меҳнат миграцияси хизматлари тарқоқ бўлгани учун одамлар овозгарчиликка дуч келмоқда.

Шу мақсадда соҳадаги хизматларни тартибга солиш, барча жараёнларни “ягона дарча” тамойили асосида бирлаштириш вазифаси қўйилди. Тошкент шаҳри Учтепа туманида “Хорижга ишга тайёрлаш маркази”, Термиз шаҳрида “Ягона миграция хизматлари” маркази ташкил этилади.

Пойтахтнинг Яшнобод туманида эса халқаро компаниялар билан ҳамкорликда немис ва япон тилларига ўқитиш мактаблари очилади.

Сўнгги йилларда Европа мамлакатларига миграция оқими 4 баробар кўпайгани таъкидланди. У ерда ишлаётган фуқароларнинг ҳуқуқий ҳимоясини кучайтириш муҳимлиги қайд этилди. Айни пайтда қатор Европа давлатлари билан меҳнат миграцияси бўйича келишувлар мавжуд эмас. Президент томонидан тегишли ҳукуматлараро ҳужжатларнинг имзолаш ишларини жадаллаштириш бўйича топшириқ берилди.

Шунингдек, хорижий давлатларда миграция бўйича атташе ва Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Меҳнат миграцияси агентлиги ваколатхоналарини кўпайтириш, мамлакатимиз ҳудудларида эса виза марказларининг кўча офисларини очиш режалаштирилган.

Тақдимотда миграция хизматларини рақамлаштириш масаласи ҳам кўриб чиқилди.

“Хорижда иш” платформасида 25 турдаги хизмат тақдим этилмоқда, жорий йил бошидан буюн 524 минг фуқаро онлайн хизматлардан фойдаланган. Лекин хизматларнинг барчаси ҳам рақамлашмаган.

Президентимиз тизимга сунъий интеллект технологияларини жорий этиш

орқали хизмат кўрсатиш жараёнларини янада такомиллаштириш зарурлигини қайд этди. Платформада биометрик идентификация, хориждаги иш ўринларини реал вақт режимида кузатиш, фуқароларга масофавий маслаҳат беришни йўлга қўйиш бўйича режалар ҳақида ахборот берилди. Миграция агентлигида фуқароларга туну кун тезкор ёрдам берадиган ситуацион марказ ташкил этиш таклиф қилинди.

Тақдимотда ноқонуний миграция ва консалтинг хизматлари кўрсатишда фибрибгарлик ҳолатлари қўлайиб бораётгани кўрсатиб ўтилди. Шу муносабат билан меҳнат мигрантларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш мақсадида халқаро аэропортларда интерактив миграция инфокиоскларини ўрнатиш, лицензиясиз фаолиятни амалга оширган консалтинг ташкилотлари учун жарима миқдорини ошириш таклиф қилинди. Жиноят кодексига ноқонуний миграцияни ташкил этиш ва кўмаклашиш учун жавобгарлик киритиш масаласини ўрганиш топширилди.

Давлатимиз раҳбари тақдим этилган таклифларни маъқуллаб, меҳнат миграцияси жараёнларини янада қулай, хавфсиз ва шаффоф қилиш бўйича мутасаддиларга қўшимча кўрсатмалар берди.

КУЗ-ҚИШ МАВСУМИДА АҲОЛИ, ИЖТИМОЙ МУАССАСАЛАР ВА ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИ УЗЛУКСИЗ ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев кўмир қазиб чиқаришда эришилган натижалар ва келгуси вазифалар юзасидан тақдимот билан танишди.

Куз-қиш мавсумида аҳоли хонадонлари, ижтимоий соҳа муассасалари ҳамда иқтисодиёт тармоқларини энергия ресурслари билан узлуксиз таъминлаш мақсадида энергетиканинг барча тармоқлари қатори кўмир саноатида ҳам янги лойиҳалар амалга оширилмоқда, ишлаб чиқариш қувватлари ва ҳажми кўпайтирилмоқда.

2024/2025 йиллар куз-

қиш мавсумида қарийб 8,7 миллион тонна кўмир қазиб олинди, иссиқлик электр станциялари, бюджет ташкилотлари ва аҳолига етказиб берилди.

Тақдимотда 2025/2026 йиллар куз-қиш мавсумида 10 миллион тонна кўмир ишлаб чиқариш режалаштирилгани маълум қилинди. Бунинг учун “Ўзбеккўмир” акциядорлик жамияти корхоналарининг мод-

дий-техник базаси кучайтирилди, соҳада қўшимча ишлаб чиқарувчиларнинг фаолияти учун шароитлар яратилди.

Президентимиз мавсум давомида аҳолини кўмир билан кафолатли таъминлаш юзасидан кўрсатмалар берди. Корхоналарни модернизация қилиш ва янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш, соҳада бозор тамойиллари

ҳамда рақобатни ривожлантириб, маҳсулот таннархини тушириш муҳимлиги қайд этилди.

Тақдимотда уран йўналишидаги янги инвестиция лойиҳаларини жадаллаштириш, геология-қидирув ишларининг кўламини кенгайтириш, замонавий технологияларни жорий қилиш масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Ў.А.

Сенаторлар ҳудудларда

ҲУДУДЛАРАРО ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛДИ

Жорий йилнинг 18 ноябрь куни Олий Мажлис Сенатининг Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари кўмитаси раиси Алишер Ағзамходжаев Сирдарё вилоятининг Гулистон туманида бўлди.

Сенатор ташриф доирасида туман Кенгаши депутатлари ва “Маҳалла еттикли” фаолияти билан яқиндан танишди. Маҳаллаларда нурунийлар ҳамда ёшлар билан ўтказилган учрашувларда уларни қизиқтирган саволларга жавоб берди ва маҳаллий аҳолининг фикр-мулоҳазаларини тинглади.

Учрашувда иқтисодиёт, инвестиция ва туризм соҳаларида амалга оширилаётган ислохотлар, шунингдек, янги саноат зона-

лари фаолиятини самарали ташкил этиш масалалари ҳам муҳокама қилинди.

Бундан ташқари, туманда фаолият юритаётган йирик саноат корхоналари — парранда гўшти маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи “GULISTAN CHICKEN STEWS” МЧЖ, сунъий толали ип-калага маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи “MIL TEKS SIRDARYO” МЧЖ фаолияти билан ҳам яқиндан танишилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

ҲАЁТИЙ МАСАЛАЛАР КАФОЛАТИ ВА МИЛЛИЙ МАНФААТЛАР АСОСИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ҳаётимизда дахлдор масалалар, жумладан, фуқаролик ва иқтисодий суд ишларини соддалаштирилган тартибда қўриб чиқиш имкониятларини кенгайтириш, халқаро низомни ратификация қилишга қаратилган қонун лойиҳалари, шунингдек, Омбудсманнинг тегишли қонунга қўшимчалар киритишни назарда тутувчи қонунчилик таклифи ҳамда парламент назорати фаолиятига доир масалалар атрофича қўриб чиқилди.

Ер участкаларидан фойдаланишга оид нормалар такомиллаштирилмоқда

Мажлисида “Давлат божии тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 9-моддасига қўшимча ва ўзгартириш киритиш ҳақида”ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда қўриб чиқилди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда ер ресурсларидан оқилона ва самарали фойдаланиш, давлат ва жамият манфаатларини қўллаб-қувватлаш бўлиб ажратилган инвестиция мажбуриятларининг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Фаррух ЗОКИРОВ:

САНЪАТ ХАЛҚНИ БИРЛАШТИРАДИ, МИЛЛАТНИ ЮКСАЛТИРАДИ!

Эксклюзив интервью

Ўзбекистондан ташқари яна саккизта республика халқ артисти, бир қанча унвонлар соҳиби, салкам 55 йилдан буюн фаолият юритиб келаётган «Ялла» ансамблининг бадий раҳбари, ўзбек эстрада санъатида мактаб яратган, ўз ижоди билан дунёга танилган, Зокировлар сулоласининг ёрқин вакили, қўшиқларида бетақдор оҳанглар билан она юртни улуғлаган, эл суйган санъаткор, Ўзбекистон фахри Фаррух ЗОКИРОВ билан мусиқа, ижод ва замон ҳақида гурунлашдик.

Сўхбатимиз қисқа саволлардан бошланди. Энг сеvimли ичимлиги — аччиқ қора чой. Энг сеvimли таом — мошкичири. Энг сеvimли ранги — қизил. Энг сеvimли бадий асари — «Ўткан кунлар». Энг сеvimли киноси — «Насриддин Бухорода». Энг сеvimли актёри — Шукур Бурҳонов. Энг сеvimли актрисаси — Лутфиҳоним Саримсоқова. Энг сеvimли спорт тури — бокс. Энг сеvimли маскани — Тошкент (шу саволга жавоб ўрнида «Тошканим онам» қўшиғидан хиргойи қилиб берди). Хобби — сукунатни тинглаш... (Сўхбатдошимнинг фикрича, сукунат ҳам сўзлайди, фақат уни эшити билиш керак... Қойил лекин!)

— Фаррух Каримович, сўхбатга тайёрланиш жараёнида «Ялла» ансамбли, хусусан, сиз яратган қўшиқларни яна бир сидра тинглаб қикдим ва маза қилдим. Болалигим, ёшлигим ёдимга тушди.

Сиз, мана, салкам кутлуг саксон ёшни қаршиляяписиз. Умрининг шу палласида қимлар ва нималар сизга олисларда қолган беғубор даврларни ёдга солади?

— Эҳ, қай бирини айтмай. Биласизми, ёш ўтгани сайин одам боласи қайтадан болага айланиб қоларкан — ҳиссиётлари нозиклашиб, таъсирчанлиги ортаркан. Болаликни ёслададиган хотиралар эса қадрдон маҳаллада, ҳар бир ифторда жонланади.

Болалигимизда ҳар шанба ва якшанба кунлари театрга борардик. Бу оилавий анъана эди. Саҳна ва унинг ортидаги ижодий муҳитни, улуг инсонларни кўп кузатганим. Лутфиҳоним Саримсоқова, Ҳалима Носирова каби буюк санъаткорлар меҳр билан эркалашарди...

Театрга борсам, тўй ёки тadbirlарда ёшликда кўча қанғитиб улғайган қадрдонларимни кўрсам, ўз-ўзидан болалик билан боғлиқ ширин хо-

тиралар ёдга тушади. Эски шаҳардаги ҳовлимизни, боғимизни, оилавий йиғинларимизни кўп ва хўп кўмсайман. Одамхон отамнинг ўзбекона меҳмондўстликлари, ош дамлашлари, қабоб пиширишлари, ҳазил-хузул хангомаларини кўп эслайман. Уша йиғинларга Ботир акамнинг келиноним ва ўғиллари билан меҳмон бўлиб келишларини соғинаман. У даврларнинг гашти, файзи бошқача эди. Шунангача аjoyиб дамлар эдикки, ҳалигача энтиқиб эслайман.

«Ялла»га келсак, у мен учун ҳароратли хотиралар силсиласининг давомидир. Ёшлигим «Ялла» билан ўтди, бугуним ҳам шу ғуруҳ билан кечаяпти.

КЕЛАЖАГИМИЗ – СТРАТЕГИК ҲАМЖИҲАТЛИКДА

Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг еттинчи Маслаҳат учрашуви минтақанинг тарихий аҳамиятга эга навбатдаги дипломатик муваффақияти сифатида эътироф этилиши мумкин. Сабаби Президентимиз томонидан билдирилган ташаббуслар, илгари сурилган ғоялар ва қабул қилинган қатор муҳим ҳужжатлар минтақамизнинг сиёсий, иқтисодий ва гуманитар интеграцияси янги босқичга кирганини яна бир бор намоён этди.

Саммитнинг энг муҳим янгилиги бу Озарбайжон Республикасининг Маслаҳат учрашуви форматига тўла ҳуқуқли аъзо сифатида қабул қилинишидир. Бу нафақат Марказий Осиё давлатлари ўртасидаги ҳамкорлик доирасини кенгайтиради, балки Жанубий Кавказ билан янги геосиёсий ва иқтисодий боғланишлар учун мустақкам замин яратлади.

Хитой — Қирғизистон — Ўзбекистон темир йўлининг қурилиши, Трансафғон йўлагининг ривожланиши, Транскаспий коридорларининг кенгайиши — буларнинг ҳар бири минтақанинг географик устунилигини иқтисодий афзалликка айлантиради. Бундай лойиҳалар нафақат мамлакатлар ўртасидаги транспорт боғлиқлигини кучайтиради, балки Каспий дани Европага бўлган улкан логистик маконнинг бирлашувини таъминлайди.

Шу боис давлатимиз раҳбари томонидан бу қарор “Марказий Осиё ва Жанубий Кавказ ўртасида мустақкам кўприк барпо этиш”, дея баҳоланди. Дарҳақиқат, ушбу қадам икки минтақа ўртасидаги транспорт йўлаклари, энергетик ҳамкорлик, савдо ва инвестиция алоқаларининг янги босқичга кўтарилишига хизмат қилади.

Ушбу ўзгариш нафақат давлатлар ўртасидаги стратегик шериклики, балки минтақавий сиёсий вазнини ҳам сезиларли оширади. Бугунги кунда Марказий Осиёда бирдамлик руҳининг мустақкамланиши халқро доирада ягона позицияни шакллантиришга хизмат қилмоқда.

Президентимизнинг 2035 йилгача мўлжалланган минтақавий иқтисодий дастурини ишлаб чиқиш, тақлифи эса ўзаро савдо ҳамжамини камида 2 бараварга ошириш, маъмурий тўсиқларни қисқартириш, эркин иқтисодий зоналардан биргаликда фойдаланиш, электрон тижоратни ривожлантириш каби йўналишларни қамраб олади. Ҳақиқатан ҳам, бугунги рақамли иқтисодиёт асрида Марказий Осиё мамлакатларининг

ҲАМЖИҲАТЛИК ВА ИШОНЧ ЯНАДА МУСТАҚКАМЛАНАДИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида бўлиб ўтган Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг еттинчи Маслаҳат учрашуви ва унда эришилган қелишувлар минтақа халқлари орзу-интилишларининг намоёни бўлди, дейиш мумкин.

Тошкент саммитида давлатимиз раҳбари нутқ сўзлаб, минтақавий ҳамкорлики янада мустақкамлаш бўйича қатор долзарб ташаббусларни илгари сурди. Жумладан, бугунги кунда Марказий Осиё — бу барқарор ўшиш ва фаровонлик учун олдимизда янги имкониятлар очаётган жадал тараққиёт ва самарали ҳамкорлик макони эканлиги асосли равишда қайд этиб ўтилди. 2024 йили мамлакатлар ўртасидаги ўзаро савдо ҳамжи 10,7 миллиард АҚШ долларига етгани ҳамда минтақамизга қиритилган инвестициялар умумий ҳажми 17 фоизга кўпайгани ургуланди.

Шунингдек, келгусида Янги Марказий Осиё ҳамкорлик форматини янада ривожлантириш бўйича муҳим тақлифлар билдирилди. Учрашувларни минтақавий мулоқотнинг маслаҳат шаклидан “Марказий Осиё ҳамжамияти” стратегик форматига айлантириш тақозо этилаётгани таъкидланиб, ушбу форматнинг институционал ва тақлиий асосларини изчил мустақкамлашни назарда тутадиган Маслаҳат учрашувлари тўғрисидаги низомини ишлаб чиқиш, ротация асосида фаолият юритадиган Котибиятни таъсис қилиш, миллий мувофиқлаштирувчилар макомини Президентларнинг махсус вакиллари даражасига кўтариш тақлиф этилди.

Бу ташаббусларнинг аҳамияти беқисёс. Масалан, Маслаҳат учрашувлари тўғрисидаги низоми ишлаб чиқиш қўшма форматдаги ишлаш механизми янги ҳуқуқий жиҳатдан мустақкамлаш ва аниқ тартибга солишга қаратилгани билан диққатга сазовор. Ушбу низоми қабул қилиниши орқали Маслаҳат учрашувларининг мақсади, вазифалари ва ваколатлари аниқ белгиланади. Уларни тақил этиш, ўтказиш, қарорлар

электрон савдо платформаларини бирлаштириш ташаббуси улкан салоҳиятга эга.

Қабул қилинган Минтақавий хавфсизлик концепцияси ва Таҳдидлар каталоги яқин йилларда ягона хавфсизлик сиёсатини шакллантиришда асосий дастуриламал бўлади. Шу билан бирга, Афғонистон масаласи ҳам ўринли тарзда диққат марказида бўлди. Давлатимиз раҳбарининг Афғонистонни инфратузилма ва энергетика лойиҳаларига интеграция қилиш бўйича тақлифи минтақавий барқарорликка эришишнинг муҳим шарти ҳисобланади.

Шу ўринда айтиб ўтиш жоизки, 2026 — 2036 йилларни “Марказий Осиёда сувдан оқилона фойдаланиш бўйича амалий ҳаракатлар ўн йиллиги” деб эълон қилиш тақлифи келажак учун ўта муҳим ташаббус. Айниқса, Сув ҳўжалиги бўйича минтақавий компетенциялар марказини Тошкентда тақил этиш тақлифи соҳадаги кадрлар етишмаслиги муаммосига ечим топишга хизмат қилади.

Хозирги глобал мураккаб геосиёсий шароитда минтақа давлатларининг ўзаро бирдамлиги ҳар қачонгидан муҳим. Шу боис минтақа етакчиларининг Маслаҳат учрашуви ҳамда унда илгари сурилган ташаббуслар, имзоланган ҳужжатлар Марказий Осиёни келгуси 10 — 20 йилда қандай кўринишда ривожлантиришнинг аниқ концептуал ёндашуви бўлди, дейиш мумкин.

Энг муҳими, ушбу ташаббуслар мамлакатимиз учун ҳам, бутун минтақа учун ҳам улкан стратегик аҳамиятга эга. Бугунги кунда бизнинг кўчимиз — бирлиқда, тараққиёт сари йўлимиз — ҳамкорликда, келажакимиз эса — стратегик ҳамжиҳатликдадир. Марказий Осиё давлатлари еттинчи Маслаҳат учрашуви ана шу йўлнинг янги, мустақкам босқичини бошлаб берди.

Гулнораҳон АБДУВЎҲИДОВА, Олий Мажлис Қўнунчилик палатаси депутати.

ИСТИҚЛОЛИМИЗ ВА ЁРУҒ ИҚБОЛИМИЗ ТИМСОЛИ

Ақнол МУҲАММАДОВ олган сурат.

Майдонда ўтказилган тадбирда давлатимиз байроғи истиклолимиз, суверенитетимиз, халқимизнинг эзгу орзу-интилишлари, ёруғ келажаги, шиддатли тараққиётимиз тимсоли экани таъкидланди.

— Давлат раъмларининг тарихий, маънавий ва тарбиявий аҳамияти улкан, — дейди Республика Маънавият ва маърифат маркази раҳбари Отабек Ҳасанов. — “Бир байроқ остида” республика эстафетаси давомида бунга яна бир бор амин бўлдик. Мазкур кенг қўламли лойиҳа халқимизни ягона мақсад йўлида бирлаштириш, эзгу орзу ва интилишларга илҳомлантириш, қалбларда ватанпарварлик ва садоқат тўйгуларини янада мустақкамлашга хизмат қилганига ишонамиз.

Санъат усталари ва ижрочи ёшлар иштирокидаги гала-концерт ҳамда дроплар шоуси байрам шукунини янада оширди. Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи қабул қилинган кунга бағишланган тадбирлар, мулоқот ва учрашувлар, спорт мусобақалари, ижодий марафонлар мамлакатимизнинг барча ҳудудида, мактаблар, меҳнат жамоалари, кутубхоналарда бўлиб ўтди.

Дилшод КАРИМОВ (“Халқ сўзи”).

ЎЗБЕКИСТОН ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИНГ ГЛОБАЛ МАЙДОНГА ДАДИЛ ҚАДАМИ

Олий таълим соҳасида дунё мамлакатлари ўз кўчларини бирлаштириб, ҳамкорлиқни кенгайтиришга интилмоқда. Бу фақат расмий ҳужжатлар масаласи эмас, балки талабалар, ўқитувчилар ва иш берувчилар учун манфаатли бўлган глобал ҳаракатдир.

Нўқтай назар

Жорий йил Ўзбекистон олий таълими тарихида чўқур из қолдирётган давр бўлди. Бу муҳим тизим дунёга янада яқинлашиб, ҳамкорлиқнинг янги уфқлари очилди. Илк бор Париждан ташқарида — юртимизда ўтказилган ЮНЕСКО Бош конференциясининг 43-сессияси ҳам таълим, илм-фан, маданият, ижод ҳамда имкониятларга бой янги даврнинг бошланиши бўлди.

ЮНЕСКО томонидан ишлаб чиқилган Олий таълимга оид малакаларни тан олиш тўғрисидаги Глобал конвенция айнан шу йўналишга хизмат қилади. Унинг асосий ғояси мамлакатлар ўртасидаги таърибга алмашувини янада кучайтириш, таълим сифатини ошириш ва талабалар учун янги имкониятлар, янги уфқларнинг очилишидир. Ушбу конвенция дунё мамлакатларини бирлаштирувчи таълим майдонини шакллантириб, ёшларнинг билим ҳамда малакаси халқро микёсда эътироф этилишини оsonлаштиради. Энг муҳими, ҳар бир талабанинг орзу ва интилишларига кенг йўл очади.

Глобал конвенция ратификация қилинди

Шу йил 11 ноябрь куни мамлакатимиз томонидан мазкур Глобал конвенция ратификация қилинди. Бу нафақат халқро ҳуқуқий мажбурият, балки Ўзбекистон таълим тизими глобал майдонга дадил қадам қўйганининг яна бир ёрқин намунаси бўлди. Конвенция устувор йўналишларда халқро ҳамкорлиқни янада мустақкамлашга қаратилган.

Хусусан, олий таълим борасида давлатлар ўртасидаги ҳамкорлиқни янада фаоллаштириб, қўшма дастурлар, илмий ҳамкорлик ва профессор-ўқитувчилар алмашувини кенгайтиради. Минтақаларо ташаббусларни қўллаб-қувватлаш орқали инновацион ғоялар ва янги таълим сиёсатининг шаклланишига йўл очилади. Қонаверса, талабалар ва мутахассисларнинг эркин ҳаракатланиши, яъни глобал академик мобилилиқни кучайтириш, диплом ҳамда малакаларнинг тан олиниши таъминланади. Натижада хорижа ўқишга кетаётган талабалар, иш излаётган ёшлар, иш берувчилар ва таълим муассасаларининг ўзаро интеграцияси амалга ошади.

Конвенция, шунингдек, олий таълим тизимларининг хилмаҳиллигини ҳурмат қилиш, уларнинг мустақиллигини таъминлаш, диплом ҳамда малакаларни тан олиш бўйича адолатли, шаффоф ва ишончли тартибни яратишни кўзда тутди. Таълим муассасаларида сифатни назорат қилиш маданиятини кучайтириш, мамлакатлар ўртасида ишончли

Фўқаролик жамиятини 2030 йилга қадар ривожлантириш концепцияси – муҳокамада

Пойтахтимизда “Тараққиёт стратегияси” маркази ҳамда Ўзбекистон нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси ҳамкорлигида «Ўзбекистон Республикасида фўқаролик жамиятини 2030 йилга қадар ривожлантириш Концепцияси» лойиҳаси бўйича жамоатчилик муҳокамаси ўтказилди.

Тадбир

Тадбирда давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, Олий Мажлис Қўнунчилик палатаси депутатлари, экспертлар, фўқаролик жамияти институтлари ва ОАВ вакиллари қатнашди. Шунингдек, мамлакатимизнинг турли ҳудудларидан 180 нафарга яқин ННТ вакиллари онлайн форматда мулоқотга қўшилди.

Муҳокамада Ўзбекистонда фўқаролик жамиятини ривожлантиришга қаратилган кенг қамровли ислохотлар янги босқичга кўтарилаётгани таъкидланди. Жамоатчилик эътиборига ҳавола қилинган концепция мамлакатимизда давлат ва жамият ўртасидаги ҳамкорлиқни сифат жиҳатдан юқори даражада олиб чиқиши қайд этилди.

— Концепция “Очиқ давлат — фаол фўқаро” тамойили асосида амалга оширилади, — дейди “Тараққиёт стратегияси” маркази ижрочи директори Элдор Туляков. — Бу жараёнда ННТлар жамият манфаатларини ифода этиш, ижтимоий ташаббусларни илгари суриш ва аҳоли фикрининг давлат қарорларида акс этилиши таъминлашда му-

ҳим ўрин тутди.

Тадбирда жамоатчилик кенгашлари фаолиятини ривожлантиришда, ННТларнинг давлат бошқарувида фаол иштирокини таъминлаш, молиявий барқарорлиқни мустақкамлаш, давлат грантлари тизимини такомиллаштириш каби масалалар фикр-мулоҳаза ва тақлифлар билдирилди.

“Ватандошлар” жамоат фонди бўлим бошлиғи Ақмал Шофайзиев ўз сўзида хориждаги ватандош олимлар ва соҳавий мутахассисларни, экспертларни жараёнда кенг жалб этиш зарурлигига ургу берди.

Муҳим ислохотларни амалга оширишда хориждаги ватандошларимиз, айниқса, малакали экспертларни жалб этиш катта натижа беради. Улар соҳалар бўйича халқро тажрибани олиб киришда муҳим кўчга эга, — дейди у.

Тадбирда “Шарқ аёли” халқро аёллар жамоат фонди раиси Саодат Турсунбаева томонидан 12 йўналишдан иборат тақлифлар тақдим этилди. У, айниқса, олис ҳудудларда фаолият юритаётган аёллар ННТларини қўллаб-қувватлаш зарурлигини таъкидлади.

— Аёллар фаолиятини кучайти-

Пандемия даврида масофавий таълим кенг тарқалгани боис базий давлатларнинг онлайн дастурлари тан олинмаган ёки рад этилган. 2020 — 2024 йилларда хорижада ўқиётган ўзбекистонликлар сони кескин ошгани сабабли ушбу масалада аризалар кўпайган.

Ратификациягача бўлган даврда тизимга оид Низоми ва қонунларда бирмунча чекловчи тамойиллар мавжуд эди. Хусусан, давлат ўз таълим стандартига мос бўлмаган дипломини тан олмаслик ҳуқуқига эга бўлган, таълим дастурида фарқлар қузатилса, фанларни қайта ўқиш талаб қилинган, масофавий таълим фақат айрим йўналишларда тан олинган, қўшимча тест, суҳбат ёки синов ўтказиш қўнуний асосга эга бўлган. Рад этиш ҳолатлари кўп ва очиклик етарли эмас эди.

Энди-чи? Эндиликда диплом глобал стандартлар асосида тан олинади, ҳар бир диплом адолатли, шаффоф, аниқ мезонлар асосида баҳоланади. Қисман тан олиш эса мажбурий тамойил.

Конвенция Ўзбекистон учун нима беради?

Аввало, хорижада олинган дипломларни тан олиш оsonлашаради. Талабалар, магистрантлар, докторантлар ва тақдикотчилар учун қайта баҳолаш жараёнари тезлашади. Шу билан бирга, халқро ҳамкорлик лойиҳалари, қўшма дастурлар ва академик алмашинувлар қўлами кенгайди.

Конвенция уч асосий тамойилга таянади. Адолатли ва шаффоф баҳолаш мезонлари — ҳар бир диплом ёки малака аниқ белгиланган мезонлар бўйича қўриб чиқилади. Тўлиқ тан олинмаса — қисман тан олиш, яъни тўлиқ дипломни тан олиш имкони бўлмаса, ўқилган фанлар ёки кредитлар қисман тан олиниши мажбурий. Очиқ маълумот — ҳар бир давлат ўз олий таълими ҳақидаги маълумотни очик тақдим этиши шарт. Бу тамойиллар, ўз навбатида, асоссиз рад жаъобларининг олдини олади.

Талабалар учун қатор амалий қўлайлиқлар вужудга келади. Жумладан, дипломини нострификация қилиш мuddати қисқаради. Ассалари 3 — 6 ойга қўзилган жараён сезиларли равишда тезлашади. Оралиқ фанлар тан олинадиган. Талаба чет элда бошланғ таълимининг Ўзбекистонда давом эттирмоқчи бўлса, ўқиган кредитлари тан олинади. Турли давлатларда ўқиган ёшлар “Менинг дипломим тан олинмади?” деган са-

Бироқ шуниси муҳимки, имкониятлар фақат декларацияда қолмаслиги учун ўз олий тизимимизни тайёрлашимиз керак. Агар малакаларни тан олиш жараёни шаффоф бўлмаса, талаба дипломини хорижий иш берувчи ёки университет тан олмади — парадокс ҳолат юзага келади. Шунингдек, чет элдан келадиган талабалар меҳнат бозорига маҳаллий битирувчиларга рақобат яратиши мумкин. Шундай экан, глобал имкониятлар яратиш билан бирга, маҳаллий тизимни ҳам кучайтириш, билимларни баҳолаш мезонлари ва стандартларига мослаштириш зарур.

Шерзод МУСТАҒОҚУЛОВ Халқро Нордик университети ректори, профессор.

